

Görmemek, Olmamaya Delil Olur mu?

Halik-ı Rahim, bu kâinat içinde binlerce âlem halketmiş ve her bir âlemi tanımak için de insana binlerce cihâzat ve hissiyat takmıştır. Meselâ, o Hakîm-ı Kerîm'in insana taktığı göz aleti ancak âlem-i mubsirat dediğimiz şu görünen âlemin temâşası içindir. Bununla beraber mücerred göz, bu âlemin de her tarafını görememektedir. Nitekim çok uzak mesafelerdeki eşyayı göremediğimiz gibi, ortamları ve mikropları da çıplak gözle göremiyoruz.

Cenâb-ı Hak, sesler âlemi denilen diğer bir alem daha yaratmıştır. İnsan bu âlemi ise kulağıyla temâşa edebilmektedir. Aynı şekilde, insan tadlar âlemini diliyle, kokular âlemini ise burnuyla temâşa etmektedir. Ve hâkezâ...

"*Radyoya bak, haberlerde ne var?*" şeklinde bir söze muhatap olan kimse, gidip radyoyu açarak haberleri dinliyor. Kendisine, "*Bak!..*" emri verildiği hâlde, radyonun yüzüne bakmak yerine düğmesini çeviriyor. Bu adam gözünün görmediğine inanmayan bir cahil olsa, haberleri inkâr etmesi lâzım gelir. Zira, sesi göremiyor.

Diğer taraftan, bir kimseye çorbanın tadına bakması söylendiğinde, bu şahıs görmediği şeye inanmama hurafesiyle başını çorbaya batırıp gözleriyle tad arasa, gözlerini kör edecektir. Buradaki "*Bak!..*" emri, *tad mânâsındadır*. Aynı şekilde bir şeyin sıcaklığına bakarken, elimizi isti'mal ediyoruz ve hâkezâ...

Zâhirî duygularımız böyle olduğu gibi, bâtinî duygularımızda da durum aynıdır. Nitekim, akıl dünyanın güneş etrafındaki seyahatinin tanzimine sebep olan cazibe ve dâfia kanunlarını bedahatle gördüğü halde, mücerred göz bu hakikati görememektedir. Eğer yalnız gözün gördüğüne inanılsa, bu kanunların inkârı lâzım gelecektir.

Diğer taraftan yavrusunu şefkatle besleyen bir kediyi gören kimse, yanındaki arkadaşına "*Şu şefkate bak!..*" de diğinde, eğer arkadaşı gözünün görmediğine inanmayan cinsten ise, bu şefkati inkâr edecektir.

Yine aynı şahsa Selimiye Camii gösterilerek buradaki "*mimarlık san'atına bak*" denilse, bu takdirde inkâra uğrayan ise san'at olacaktır. Zira, göz sadece taş görür, san'atı göremez. Selimiye'deki san'at mücerred gözle görülemeyeceği gibi, Selimiye'nin bir ustası olduğu hakikati de gözle görülmez. Bu vazife aklıdır.

Selimiye'nin kubbesinin elbette bir mimarı olduğunu bedahatle gören akıl, ondan çok daha bariz şekilde, bu gök kubbesinin bir mimarı olduğunu görüyor.

Bir harfin kâtipsiz olamayacağını aklen gören insan, kendisinin Halik'siz

---

olamayacağını da görüyor ve hâkezâ...

"*Gözümün görmediğine inanmam.*" diyenler, dilin vazifesini yapmayan göze aklın vazifesini yüklemekte, hem de ehl-i hakikat nazarında maskara olmaktadır...